

Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset

Org.nr. 802011-1582

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Fryshuset Grundskola Västra i Stockholms kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset att senast den **4 december 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se att samtliga elever ges en skolmiljö som präglas av studiero.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att insatser från en psykolog kan användas i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan.
- Rektorn ska säkerställa att skolbibliotek används i skolans pedagogiska verksamhet som stöd för elevernas lärande.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att Fryshuset Västra behöver intensifiera arbetet med att skapa en lärmiljö som präglas av studiero. Skolinspektionen bedömer vidare att skolan behöver använda sig av en psykolog i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Skolan behöver även använda sig av skolbibliotek för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever på skolenheten tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Tillsynen visar att det på skolan finns klasser där det under delar av lektionerna är stökigt och där det inte råder studiero. Exempel på störningar i studieron som framkommer är att elever pratar högt rakt ut och springer runt i och ut ur klassrummet, stör och betar sig hotfullt mot övriga elever under pågående lektion. Bristen på studiero får till följd att vissa elever tar lärarens tid i anspråk på ett sådant sätt att andra elever inte får tillräckligt med stöd och hjälp under lektionen. Trots att det på vissa lektioner finns både resursperson och lärare i de aktuella klasserna råder det ibland studiero bara under mycket korta stunder av lektionen. Den avsaknad av studiero som Skolinspektionen observerade i flera av klasserna medför en uppenbar risk för att det kan finnas elever som inte får den undervisning de har rätt till på grund av situationen i klassen. Både aktivt lärarstöd och förutsättningar att ta till sig undervisningen riskerar att brista när studiero saknas.

Skollagen anger att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever garanteras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens utredning visar att skolan behöver utveckla arbetet med att skapa studiero i klassrummen. I intervju med elever under Skolinspektionens första besök på skolan i oktober 2016 framkommer att eleverna upplever att studiero ibland saknas på lektionerna. Eleverna ger exempel på att lektioner inledningsvis kan vara lugna men att det snart kan bli stökigt och att "pennor och sudd börjar flyga". Under Skolinspektionens andra besök på skolan i mars 2017 uppger eleverna att studieron fortfarande brister men att den har förbättrats jämfört med hur den var i början av läsåret.

Att skolan ibland har svårigheter med att upprätthålla studiero bekräftas av de lärare och personal som intervjuades under Skolinspektionens båda besök på skolan. Några lärare uppger i intervju med Skolinspektionen i oktober 2016 att det ibland inte finns någon studiero alls och att det finns elever som stör undervisningen. Det finns möjligheter för eleverna att tillsammans med resurspersonal få gå och arbeta i mindre grupp i ett annat rum, men det räcker inte alltid för att skapa studiero anser en lärare. Flera elever på skolan kräver enligt lärarna en personlig kontakt och måste lita på läraren innan de "släpper in en". Om de inte litar på läraren påverkas studieron. Elever som kommer in på lektionen för sent agerar också enligt lärarna ibland ut mot andra elever. Det kan vara fysiskt agerande, som att en elev slår en annan elev, eller verbala

kränkningar mot elever som kommit igång och arbetar. Även elever som inte vet vad de ska göra under lektionen försöker enligt lärarna "sänka varandra" och stör ordningen. Det finns enligt lärarna inte alltid en ömsesidig respekt bland eleverna även om det har blivit bättre under läsåret då både personal och elever lärt känna varandra bättre.

En lärare uppger att det blir studiero först när elever som är stökiga lämnar klassrummet och att eleverna som är kvar i klassrummet då kan få hjälp. Ett sätt för lärarna att hantera stökiga elever är därför att låta eleverna lämna klassrummet. En lärare uppger att läraren varje dag måste välja sina "strider". Om läraren fokuserar på de elever som stör och går efter dem när de lämnar klassrummet "tappar" läraren resten av klassen för att läraren lämnat klassrummet en stund. Ibland väljer läraren därför att låta elever lämna lektionen utan att gå efter dem, vilket kan medföra att elever som lämnar klassrummet missar undervisningen.

Även rektorn uppger i intervju med Skolinspektionen i oktober 2016 att en av skolans största utmaningar är att skapa och upprätthålla studiero.

Under Skolinspektionens återbesök på skolan i mars 2017 uppger både rektorn, personal och elever i intervju med Skolinspektionen att det skett en märkbar förbättring sedan början av läsåret, även om det enligt rektorn och lärarna fortfarande är problem med att upprätthålla studiero i vissa klasser och på vissa lektioner. Lärarna uppger att det är en utmaning att finna vägar att få till studiero i klassrummet och att anpassa undervisningen.

Skolinspektionens lektionsobservationer under både besöket i oktober 2016 och i mars 2017 bekräftar att det på vissa lektioner, under delar av lektionen och i några fall under större delen av lektionen, är en hög ljudnivå och att elever exempelvis kommer sent, går in och ut ur klassrummet under pågående lektion och använder mobiltelefoner till annat än undervisning trots tillsägelse från lärare.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten på Fryshuset Västra inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Elevehälsan

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Fryshuset Västra inte uppfyller författningarnas krav avseende elevehälsans arbete då Skolinspektionens tillsyn visar att det i elevehälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete saknas insatser av en skolpsykolog. Insatser av en psykolog i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på Fryshuset Västra skulle kunna ge personalen på skolan bättre förutsättningar i arbetet med att undanröja hinder för elevernas lärande och utveckling.

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skol-läkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan.

Skolinspektionens utredning visar att det i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete på skolan saknas insatser av en psykolog. I intervju med elevhälsan under Skolinspektionens besök på skolan i mars 2017 uppges att det inte finns någon psykolog tillgänglig för det förebyggande eller hälsofrämjande arbetet på skolan. Elevhälsans representanter uppger även att de saknar en skolpsykolog på plats, särskilt när det händer saker i närområdet.

Rektorn uppger i intervju med Skolinspektionen att det finns en skolpsykolog som är knuten till skolan och som har träffat lärarna vid ett tillfälle för att stötta dem i arbetet med att utreda elevernas behov. Denna skolpsykolog deltar dock inte i de ordinarie elevhälsomötena eller i elevhälsans förebyggande och främjande arbete på skolan. Rektorn uppger även att hon inte har sett behovet av en egen skolpsykolog på skolan då skolan fortfarande är liten.

Skolbibliotek

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i hur Fryshuset Västra använder skolbiblioteket. Skolans bibliotek är inte uppbyggt och inget annat bibliotek har används i den pedagogiska verksamheten för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Av skollagen framgår att eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s.284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information. Skolbiblioteket ska ställas till elevernas och lärarnas förfogande och ingå i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material inom utbildningen.

Skolinspektionens utredning visar att skolbibliotek inte används i undervisningen. I intervjuer med Skolinspektionen under båda skolbesöken uppger eleverna att biblioteket på skolan inte är färdigställt och att biblioteket inte används i undervisningen. Skolans lärare och rektorn bekräftar att skolans bibliotek är under uppbyggnad. På sikt kommer det enligt rektorn att finnas ett bibliotek på skolan men till dess har skolan ett avtal med stadsbiblioteket i Husby. Rektorn uppger dock att ingen av klasserna har besökt det biblioteket.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten i Fryshuset Västra inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten, föreläggs Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

Malin Norell
Beslutsfattare

Ana-Maria Koci Spång
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Fryshuset Grundskola Västra

Fakta om Fryshuset Grundskola Västra

Fryshuset Västra är en fristående grundskola för årskurserna 7-9 som ligger i stadsdelen Husby i Stockholms kommun. Skolan drivs av Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset (org. nr 802011-1582).

Läsåret 2016/17 går 60 elever i skolan fördelade i årskurserna 7-9. Skolan startade läsåret 2015/16 i provisoriska lokaler i stadsdelen Kista och flyttade verksamheten till de nybyggda lokalerna i stadsdelen Husby läsåret 2016/17. Skolans nuvarande rektor anställdes i samband med att verksamheten flyttades till Husby.

Måluppfyllelse

Då skolan är nystartad saknas nationell statistik i Skolverkets databas SIRIS.